

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu

Dohledná budoucnost

Datum vydání: 9. 6. 2020

Dotaz

Jak posoudit termín „dohledná budoucnost“ (§ 7 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZoÚ“ a ISA 570) optikou účetní závěrky a auditu?

Doporučení pro účetní jednotku

Účetní jednotka, resp. vedení účetní jednotky, je v souladu se ZoÚ povinna/o používat účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo zabraňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti.

Vedení účetní jednotky musí tedy posoudit a vyhodnotit schopnost účetní jednotky nepřetržitě trvat v dohledné budoucnosti. ZoÚ však definici dohledné budoucnosti neobsahuje.

Lze předpokládat, že minimální délkou období, které bude vedení účetní jednotky vyhodnocovat a ke kterému bude mít dostatek informací, je 12 měsíců od data účetní závěrky (rozvahového dne). Vedení účetní jednotky však musí vzít v potaz podmínky a události známé ke dni sestavení účetní závěrky, které mohou významně ovlivnit schopnost účetní jednotky trvat po tomto minimálním období.

Odpověď

Z hlediska auditu je třeba upozornit, že nelze zaměňovat „dohlednou budoucnost“ a „období vyhodnocované vedením účetní jednotky (minimálně 12 měsíců od rozvahového dne)“. Dohlednou budoucností se z hlediska ISA 570 – „Nepřetržité trvání podniku“ (dále jen ISA 570) rozumí dlouhé/neomezené budoucí období (resp. až tam, kam lze „dohlédnout“). Princip nepřetržitého trvání znamená předpoklad tohoto „neomezeného“ fungování, který nemůže být omezen na 12 měsíců po rozvahovém dni.

Něco jiného je „období vyhodnocované vedením účetní jednotky“. Mezinárodní auditorský standard ISA 570 vyžaduje, aby vedení účetní jednotky důkladně vyhodnotilo určité nejbližší období (a stanovuje, že toto vyhodnocované období musí být minimálně 12 měsíců od data účetní závěrky). To vychází z logického předpokladu, že účetní jednotky obvykle mají dobré informace pro nejbližší následující účetní období, tudíž je legitimní požadovat po vedení účetní jednotky, aby toto období důkladně vyhodnotilo. Z tohoto pohledu se tedy „dohledná budoucnost“ časově dělí na dvě periody:

- a) období vyhodnocované vedením účetní jednotky – minimálně 12 měsíců od rozvahového dne,
- b) období nevyhodnocované vedením účetní jednotky. Odstavec 15 ISA 570 požaduje, že i tuto druhou periodu musí auditor aktivně zvažovat. Požadované auditorské postupy pro získání informací o tomto období jsou omezeny na pouhé dotazování vedení účetní jednotky. Pokud ale tímto dotazováním (nebo z jiných informačních zdrojů) zjistí auditor skutečnosti ohrožující významně princip nepřetržitého trvání účetní

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu

jednotky, je povinen na ně reagovat úplně stejně, jako v období vyhodnocovaném vedením účetní jednotky.

Z hlediska auditní praxe se nelze při ověřování dodržení principu nepřetržitého trvání účetní jednotky omezit pouze na schopnost účetní jednotky „přežít“ následujících 12 měsíců od rozvahového dne, ale auditor se musí ujistit, že neexistuje žádné známé ohrožení v dohledné budoucnosti v okamžiku, kdy vydává svou zprávu. Lhůta 12 měsíců tak pouze dělí budoucnost do dvou období, kdy první je nutné zvažovat/testovat důkladně, zatímco na navazující období se stačí vedení účetní jednotky pouze dotazovat. Pokud auditor v tomto následujícím období identifikuje skutečnosti indikující možné ohrožení, požádá vedení účetní jednotky v souladu s odstavcem A14 ISA 570, aby tyto skutečnosti posoudilo. Tento způsob posuzování principu nepřetržitého trvání účetní jednotky bude relevantní také při vyhodnocování dopadů např. pandemie či válečného konfliktu.

Upozorňujeme, že odpověď Komory auditorů ČR (KA ČR) na výše uvedený dotaz je založena na současném znění právních předpisů a jejich převažujících interpretacích, které se mohou v budoucnosti změnit. Doporučujeme proto ověřit si závěry uvedené v této odpovědi.

Dále upozorňujeme, že KA ČR nemůže vydávat závazná stanoviska a nemůže suplovat funkci regulátora účetnictví a auditu. Závazná stanoviska může vydávat pouze soud. KA ČR tedy žádným způsobem neodpovídá za jakoukoli škodu, která by vznikla třetím osobám v souvislosti s využíváním názoru prezentovaného v této odpovědi. Při zpracování odpovědi jsme vycházeli ze skutečností popsanych v dotazu.